
موضوع : گرفتن حق از راه غیرقانونی
Started at ۱۳۹۱/۱۰/۰۶ ۲۰:۲۸ by علی پارساپور (a.p)
Visit at <http://www.askdin.com/showthread.php?t=25140>

[پست 1]

(a.p) نویسنده : علی پارساپور
تاریخ : ۱۳۹۱/۱۰/۰۶ ۲۰:۲۸
عنوان : گرفتن حق از راه غیرقانونی

یه سوال اگه یه نفر پولت وبالا کشیده
ویا فرضا دست تو شکونده
حالا از راه قانونی هم نتونستی حقت و بگیری
میتونی
تو هم پولت از راه دزدی از خونش
یا کارهای دیگه بگیری

کارشناس پاسخگو : نور

[پست 2]

نویسنده : نور
تاریخ : ۱۳۹۱/۱۰/۱۱ ۱۳:۳۸

یه سوال اگه یه نفر پولت وبالا کشیده ویا فرضا دست تو شکونده حالا از راه
قانونی هم نتونستی حقت و بگیری میتونی تو هم پولت از راه دزدی از خونش یا
کارهای دیگه بگیری

با سلام و عرض ادب

:به عنوان مقدمه ای کوتاه

تقاص امری استثنایی و خلاف قاعده است که فقها به استناد احادیث صحیحه آن را پذیرفته اند. به موجب این حق، طلبکاری که امکان اثبات حق و اقامه دعوا برایش وجود ندارد، می تواند با اذن حاکم شرع از اموال مدیونی که از روی علم و عمد منکر دین و بدهی خویش است، به میزان طلبش بردارد.

:به عبارت دیگر -

اگر کسی از کسی طلب داشت و موعد آن هم رسیده است باید بدهکار طلب را بپردازد. ولی اگر طرف بدهی خود را نداد و طلبکار همه راه ها را رفت ولی به طلب خودش نرسید، اگر مفسده ای پیش نمی آید می تواند با اذن حاکم شرع تقاص کند. یعنی می تواند اموال فرد بردارد.

البته باید دقت کرد تقاص آخرین مرحله است و باید مفسده هم نداشته باشد. چون اگر به قول معروف در و پیکری نداشته باشد، موجب هرج و مرج و نا امنی می شود.

لذا تقاص احکام و شرایط ویژه ای نیز دارد که در کتب مفصل فقهی و حقوقی آمده است که به طور خلاصه عبارتند است:

تقصا كنده علاوه بر شرایط عمومی (عقل، بلوغ و...)، باید به وجود حق علم داشته، دارای سمت (اصیل، ولی یا وکیل) باشد.

در شرایط زیر تقصا ممنوع است:

الف) هنگامی که اقامه دعوا ممکن باشد (داشتن شاهد برای اثبات و...)؛ زیرا با تجویز تقصا برای کسی که می تواند با اقامه دعوا حق خویش را بازستاند، تقصا توسعه و قضاوت محدود می گردد. با چنین جوازی قضاوت اختیاری و حتی تعطیل می شود.

ب) وقتی که مدیون قبلا نزد حاکم قسم یاد کرده و در نتیجه، حق ساقط شده باشد

ج) وقتی داین نمی داند مدیون جاحد و منکر است یا خیر
د) اگر مال مدیون به حقوق دیگران تعلق گرفته است، مانند رهن، نذر و ورشکستگی

ه) اگر منشأ جحد مدیون، عدم علم و عذر موجه باشد

و) از اموال دولتی و عمومی نیز نمی توان تقصا کرد

ز) تقصا از مدیون مماطل نیز به رغم تجویز برخی، محل تردید است و نمی توان آن را پذیرفت.

همچنین در هیچ روایتی اقدام قهرآمیز تجویز نشده است. لذا با توجه به شرایط (مذکور، قلمرو تحقق تقصا محدود خواهد بود. 1)

بنابراین در پاسخ به سوال شما و در فرض سؤال، با اجازه حاکم شرع می تواند به (مقدار طلبش تقصا نماید. 2)

پی نوشت:

1. برای مطالعه بیشتر به این مقاله مراجعه کنید: تقصا، مجتبی تقی زاده
داغیان، نشریه الهیات و حقوق، شماره 27

<http://nahadsbmu.ir/detail.aspx?cont...s&gidview=5115>

(<http://nahadsbmu.ir/detail.aspx?content=news&gidview=5115>)

2. استفتا از دفاتر مراجع عظام در قم

[پست 3]

(a.p) نویسنده : علی پارساپور

تاریخ : ۱۵:۲۰ ۱۳۹۱/۱۰/۲۰

سلام

مگه میشه بخوای حقت از دزدی به اموال بگیری

بعد بری پیشحاکم شرع

بگی ببخشید اجازه این کار هست

بعد اصلا حاکم شرع کیه

بعد

. اصیل، ولی یا وکیل) باشد)

یعنی چه

بعد میشه به شخصی که فرضا دست تو شکونده تو هم دستشو بشکنی

فرض بر اینه هیچ کدام از راه ها را نتوانی انجام دهی

[پست 4]

نویسنده : نور

تاریخ : ۲۵/۱۰/۱۳۹۱ ۲۰:۱۹

سلام مگه میشه بخوای حقت از دزدی به اموال بگیری بعد بری پیشحاکم شرع بگی ببخشید اجازه این کار هست بعد اصلا حاکم شرع کیه بعد (اصیل، ولی یا وکیل) باشد. یعنی چه بعد میشه به شخصی که فرضاً دست تو شکونده تو هم دستشو بشکنی فرض بر اینکه هیچ کدام از راه ها را نتوانی انجام دهی

با سلام و عرض ادب

حاکم شرع منظور مراجعه به مرجع تقلیدتان است که طبق اجازه ایشان با توضیحاتی که در پست قبلی بیان شد تقاص جایز می شود.

[پست 5]

••ostad•• : نویسنده

تاریخ : ۲۵/۱۰/۱۳۹۱ ۲۰:۴۲

سلام

مگه میشه بخوای حقت از دزدی به اموال بگیری

بعد بری پیشحاکم شرع

بگی ببخشید اجازه این کار هست

بعد اصلا حاکم شرع کیه

بعد

. اصیل، ولی یا وکیل) باشد)

یعنی چه

بعد میشه به شخصی که فرضاً دست تو شکونده تو هم دستشو بشکنی

فرض بر اینکه هیچ کدام از راه ها را نتوانی انجام دهی

سلام بر بقیة الله الاعظم ومنتظرانش

GO1: باتشکر از پاسخ جامع کارشناس محترم

بزرگوار در اجتماع علی الخصوص اجتماع اسلامی که برای روابط اجتماعی ارزش واهمیت بسیار زیادی از طرف شارع مقدس منظور شده ضوابط وقواعدی حکم فرما است که اگر از این ضوابط خروج شود هرچ و مرج و بی عدالتی بر جامعه حکم فرما خواهد شد .

این نمیشود که شما همینطوری سرخود بخواهید کسی را که دزد فرض کرده اید را مقابله به مثل نمایید مجازات موازینی دارد از جمله اینکه

جرم باید در دادگاه و نزد حاکم شرع قطعی شود (توضیح اینکه گاهی عمل دزدی از 1- سر اضطرار و یا اجبار میتواند باشد که جرم نیست البته بسته به درجه و مراتب (اضطرار و اجبار و اکراه

مجازات باید با جرم نسبت متعارف داشته باشد . توضیح اینکه گاهی افراد به 2- دلیل غلبه ی احساسات خواستار مجازاتی برای مجرم میشوند که این مجازات بیشتر از حق مجرم است و بی عدالتی میباشد

اگر هرکسی بخواهد سر خود و از روی حس انتقام جویی اقدام به احقاق حق نماید -3 که در این صورت بر جامعه هرج و مرج حاکم میشود و اقدام شما هم به دلایل بالا امکان دارد از طرف مقابل قابل انتقام مجدد به نظر بیاید .

نتیجه: برای احقاق حق نیز باید مانند سایر موارد شرعا " و عرفا " و قانونا " به متخصص مربوطه مراجعه نمایید و در صورت عدم دسترسی به مرجع تقلید خود مراجعه نموده و حکمی را که ایشان در اینگونه موارد صادر نموده اند را انجام دهید .

در ضمن واژه های اصیل = شخص دخیل در پرونده یا هرکدام از طرفین مستقیم دعوا ولی = سرپرست که در مواردی مانند صغیر و یا مجنون و... از طرف ولی قهری (پدر وجد) و یا از طرف حاکم شرع (قاضی) برای نامبردگان تعیین میشوند . البته اگر پدر یا جد زنده و حاضر باشند ایشان نیز ولی قهری میباشند .

وکیل = نماینده شرعی و قانونی که میتواند برای احقاق حق و سایر امور اصیل اقدام در حد تعیین شدهی قرارداد انجام دهد

GO1: حق یارنان

[پست 6]

نویسنده : نور

تاریخ : ۱۳۰۲۳ ۱۳۹۳/۱۱/۰۵

بسم الله الرحمن الرحيم

:جمع بندی تاپیک

:سوال

اگر یک نفر پول کسی را غصب کرده باشد و یا فرضا دست کسی را شکسته باشد حالا از راه قانونی هم نتواند حقش را بگیرد میتواند مالش را از راه دزدی از او بردارد؟

:جواب

با سلام و عرض ادب

:به عنوان مقدمه ای کوتاه

تقصص امری استثنایی و خلاف قاعده است که فقها به استناد احادیث صحیحه آن را پذیرفته اند. به موجب این حق، طلبکاری که امکان اثبات حق و اقامه دعوا برایش وجود ندارد، می تواند با اذن حاکم شرع از اموال مدیونی که از روی علم و عمد منکر دین و بدهی خویش است، به میزان طلبش بردارد .

:به عبارت دیگر -

اگر کسی از کسی طلب داشت و موعد آن هم رسیده است باید بدهکار طلب را بپردازد. ولی اگر طرف بدهی خود را نداد و طلبکار همه راه ها را رفت ولی به طلب خودش نرسید، اگر مفسده ای پیش نمی آید می تواند با اذن حاکم شرع تقاص کند. یعنی می تواند اموال فرد بردارد .

البته باید دقت کرد تقاص آخرین مرحله است و باید مفسده هم نداشته باشد. چون اگر به قول معروف در و پیکری نداشته باشد، موجب هرج و مرج و نا امنی می شود .

لذا تقاص احکام و شرایط ویژه ای نیز دارد که در کتب مفصل فقهی و حقوقی آمده است که به طور خلاصه عبارتند است:

تقاص کننده علاوه بر شرایط عمومی (عقل، بلوغ و...)، باید به وجود حق علم داشته، دارای سمت (اصیل، ولی یا وکیل) باشد.

در شرایط زیر تقاص ممنوع است:

الف) هنگامی که اقامه دعوا ممکن باشد (داشتن شاهد برای اثبات و...)؛ زیرا با تجویز تقاص برای کسی که می تواند با اقامه دعوا حق خویش را بازستاند، تقاص توسعه و قضاوت محدود می گردد. با چنین جوازی قضاوت اختیاری و حتی تعطیل می شود.

ب) وقتی که مدیون قبلاً نزد حاکم قسم یاد کرده و در نتیجه، حق ساقط شده باشد

ج) وقتی داین نمی داند مدیون جاحد و منکر است یا خیر
د) اگر مال مدیون به حقوق دیگران تعلق گرفته است، مانند رهن، نذر و ورشکستگی

ه) اگر منشأ جحد مدیون، عدم علم و عذر موجه باشد

و) ازاموال دولتی و عمومی نیز نمی توان تقاص کرد

ز) تقاص از مدیون مماطل نیز به رغم تجویز برخی، محل تردید است و نمی توان آن را پذیرفت.

همچنین در هیچ روایتی اقدام قهرآمیز تجویز نشده است. لذا با توجه به شرایط (مذکور، قلمرو تحقق تقاص محدود خواهد بود. 1)

بنابراین در پاسخ به سوال شما و در فرض سئوال، با اجازه حاکم شرع می تواند به (مقدار طلبش تقاص نماید. 2)

پی نوشت:

1. برای مطالعه بیشتر به این مقاله مراجعه کنید: تقاص، مجتبی تقی زاده
داغیان، نشریه الهیات و حقوق، شماره 27
<http://nahadsbmu.ir/detail.aspx?cont...s&gidview=5115>
(<http://nahadsbmu.ir/detail.aspx?content=news&gidview=5115>)

2. استفتا از دفاتر مراجع عظام در قم

Downloaded from گفتگوی دینی (<http://www.askdin.com>) at ۱۳۹۶/۰۵/۰۳ ۰۸:۱۸.